

Ålands landskapsregering
registrator@regeringen.ax
Lagberedare Alexandra Favorin

Er referens
ÅLR 2020/2005

Datum
2 april 2020

Kontaktperson
Janina Björni,
Verksamhetsansvarig Socialt utsatta barn

Ärende: **Synpunkter på förslag till ändring av 2 § landskapsförordningen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.**

Rädda Barnen på Åland r.f. är en barnrättsorganisation med ett starkt barnskyddsfokus. Vi arbetar för att förbättra levnadsvillkoren för barn på Åland och i världen med utgångspunkt i FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen). Rädda Barnen är politiskt och religiöst obundna. Föreningens åsikter om förslaget grundar sig i ett barnrätts- och barnperspektiv.

Synpunkter på förslaget

Upphävande av avvikelser gällande klientavgifter.

Förordningen (FFS 912/1992) om klientavgifter inom social- och hälsovården, har med vissa undantag tillämpliggjorts även på Åland genom landskapsförordningen (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård. Landskapsregeringen föreslår nu att tre Ålandsspecifika undantag från rikets klientavgiftsförordning upphävs och därmed möjligheterna för kommunerna att på vissa punkter fastställa egna avgiftsgrunder för socialservice.

- Rädda Barnen omfattar förslaget som enligt landskapsregeringen ska minska skillnader i avgiftsuttag mellan kommunerna och mellan kommunerna och KST gällande samma serviceformer, och därigenom öka jämlikheten mellan klienterna på Åland.

Upphävande av tillämpning av socialvårdsförordningen i landskapsförordningen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

Landskapsregeringen föreslår att 1 § 1 mom. 1 punkten i landskapsförordningen (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård upphävs. Genom detta upphävs tillämpningen av socialvårdsförordningen (FFS 607/1983) på Åland.

- Rättsrådet stöder förslaget.

Övriga kommentarer

Behov av uppdaterad familjevårdslagstiftning.

På Åland ska enligt förslaget socialvårdsförordningens 12§ överföras till den åländska familjevårdslagen. Landskapsregeringens avsikt är att omgående ta fram ett kort lagförslag beträffande detta. Lagförslaget bör träda i kraft den 1 januari 2021. Avsikten är också att rikets Familjevårdslag ska göras gällande på Åland så snart lagstiftningsåtgärden kan prioriteras.

- Rättsrådet stöder landskapets avsikt att för Ålands del överföra innehållet i 12 § i socialvårdsförordningen till den åländska familjevårdslagen. Men framförallt vill vi ta detta tillfälle i akt för att lyfta behovet av att landskapsregeringen snarast prioriterar en uppdaterad och samlad lagstiftning om familjevård på Åland.

I Finland har all lagstiftning om familjevård samlats i Familjevårdslag (FFS 2015/263). På Åland gäller den tidigare rikslagen Familjevårdslagen (FFS 312/1992) med vissa avvikelser. Dessutom finns bestämmelser som reglerar familjevården i 25 och 26§§ Socialvårdslagen (FFS 1982/710) och 12 § socialvårdsförordningen (FFS 1983/607).

I den komplicerade situation som de åländska lagstiftarna stod inför år 2015 valde landskapsregeringen att anta en lagstiftning som i Finland skulle komma att upphävas att gälla i riket dagen efter att den trätt ikraft på Åland. På Åland har Familjevårdslagen trots det spelat en viktig roll i o m att den lagt grund för och möjliggjort en utveckling av familjevården på Åland. Men det är nu fem år sedan Familjevårdslagen (FFS 312/1992) i riket ersattes av Familjevårdslagen (FFS 263/2015). Det finns ett klart behov av uppdatering och förenhetligande av lagstiftningen gällande familjevård också på Åland.

Ur familjevårdares perspektiv är en uppdatering gällande till exempel rätten till "uppdragshälsovård" enligt Familjevårdslagen 10§ punkt 6 a) *ordnandet av undersökningar av välmående och hälsa* nödvändig. Samtidigt finns i den befintliga åländska lagstiftningen sådant som är av vikt att beakta även i framtida lagstiftning. Ett sådant uppmärksammat exempel är kommunernas uttryckliga skyldighet att *beakta familjevårdarnas minderåriga barn, som är bosatta i hemmet, och deras behov av delaktighet och stöd.*

Brukarvänlig lagstiftning

Vid utformningen av synpunkterna på det föreliggande förslaget blir det väldigt tydligt hur komplicerat det är att följa den åländska lagstiftningen.

- Rädda Barnen vill därför fortsättningsvis uppmana landskapsregeringen att på alla tillgängliga sätt sträva efter rättssäkerhet och jämlikhet för den åländska befolkningen genom att den i landskapet Åland gällande lagstiftningens alltid prioritera brukarvänlighet högt.

Rädda Barnen på Åland r.f.

Lotta Angergård
Vikarierande verksamhetsledare

info@raddabarnen.ax